

Det Kongelige Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Deres referanse

Saksbehandler
Morten Aalborg

Vår referanse
16/00261-1

Dato
01.02.2016

Høring - endringer i industrikonsesjonsloven

Olje- og energidepartementet (OED) sendte 9. november 2015 ut et høringsnotat med forslag til endringer i industrikonsesjonsloven. Endringene omhandler i hovedsak åpning for at private aktører kan bli deleiere i ansvarlige selskaper (ANS og DA) som er underlagt selskapsloven og ikke aksjeloven.

Eidsiva er enig i og støtter forslagene til endringer. Vi er også kjent med Energi Norges uttalelse til høringen og gir vår tilslutning til denne.

Saken berører imidlertid noen forhold som vi i det følgende ønsker å gi våre kommentarer til:

Vannkraftproduksjonens rammer og marked

Det er for tiden en klar overkapasitet på produksjonssiden i det nordiske markedet. Det er flere grunner til dette, men den felles sertifikatordningen mellom Norge og Sverige er en vesentlig årsak. Kraftprisene har falt til et svært lavt nivå, og dette bildet ser ut til å vedvare i flere år framover. I tillegg har det vært en skatteskjerpelse overfor vannkraftproduksjon, som ikke rammer konkurrerende energiformer. Forbruksavgiften er også hevet vesentlig den siste tiden. Dette bidrar til å svekke elektrisk kraft i konkurransen med energi fra andre kilder, og bidrar ytterligere til ubalansen i kraftmarkedet.

Samtidig med dette er det et ønske å realisere ny fornybar energiproduksjon. En andel av dette er forutsatt å være ny vannkraft. Dette er kapitalintensive investeringer, som skal gjennomføres i en periode med lave kraftpriser, dårlig inntjening og svake kontantstrømmer hos kraftprodusentene. De offentlige eierne i bransjen kan i liten grad forventes å stille opp med tilstrekkelig kapital og risikovilje. Det er derfor viktig med fleksible muligheter for finansiering av slike prosjekter, og anledning til å ta inn andre eiere enn offentlige er en slik mulighet.

Organisering av eierskap tjener flere formål

Dagens organisering av vannkraftproduksjonen varierer i form, og er i betydelig grad historisk betinget. Dette eierskapet har oppstått gjennom tidligere samarbeid om enkeltutbygginger, sammenslåinger og fusjoner osv., og er et resultat av regelverk og andre føringer på ulike tidspunkt. I en del sammenhenger medfører dette former for krysseierskap og eierskap i flere ledd. Dette er forhold som nå i ettertid kompliserer beregningen av hva som er offentlig eierandel i de involverte selskapene.

Det kan i dag være behov for og ønske om samordning av kraftproduksjon i vassdrag der det er flere interessenter, både offentlig og privat eide. I slike sammenhenger bør det være mulig å etablere felles selskaper der eierinteresser kan samles, på en måte som ivaretar hensynet til konsolideringsprinsippet for offentlig eierskap, styring og kontroll.

I mange av kraftselskapene er det lagt til rette for finansielle eiere inntil 1/3 på morselskapsnivå. I Eidsiva er dette synliggjort ved inndeling av aksjene i morselskapet i flere aksjeklasser kombinert med begrensninger i aksjonæravtale, hvor en av klassene er tilrettelagt for omsettelighet av inntil 1/3 av aksjene til private finansielle investorer. Bakgrunnen for dette er behov for økt egenkapitalfleksibilitet.

Med rådende markedsforhold og prisutsikter vil økonomien i nye utbyggingsprosjekter være utfordrende. Det innebærer betydelig risiko å realisere slike prosjekter. Deling av risiko mellom flere aktører gjennom deleierskap i de enkelte prosjektene er et nærliggende alternativ i denne sammenheng. Men med dagens metode for beregning av offentlig eierskap vil slike løsninger fort begrense eller blokkere for å ta inn private deleiere inntil 1/3 på overliggende nivåer. Satt opp mot muligheten til å ta inn privat deleierskap eksempelvis i morselskapet i et konsern vil det være lite aktuelt å ta inn private deleiere direkte i konkrete utbyggingsprosjekter organisert som egne selskaper. Det vil si at denne muligheten for realisering av prosjekter i praksis er lite reell.

Modell for beregning av eierandeler

I høringsnotatet er det gjort en vurdering av blokk- og gjennomstrømningsprinsippet for beregning av offentlig eierskap, der konklusjonen er at gjennomstrømningsprinsippet bør fastholdes. Vi mener gjennomstrømningsprinsippet slik det er beskrevet ikke er hensiktsmessig, og at det bør gjøres en nærmere vurdering av hvilken beregningsmetodikk som skal legges til grunn. Beregningsmetode er ikke fastlagt i lovteksten, slik at en vurdering av dette spørsmålet kan gjøres uavhengig av den foreslåtte lovendringen.

Vi vil på denne bakgrunn sterkt anbefale at lovendringen gjennomføres slik som foreslått, men på en slik måte at det legges minst mulig begrensninger nå på en etterfølgende vurdering av beregningsmetodikk for fastsettelse av offentlig eierskap. En slik vurdering bør omfatte de to beregningsmåtene, og eventuelt modifiserte utgaver av de to prinsippene, men som ivaretar konsolideringsprinsippet for offentlig eierskap, styring og kontroll. Det bør som et minimum og uavhengig av endelig beregningsmodell klargjøres tydeligere hvordan slike beregninger konkret skal gjennomføres.

Med vennlig hilsen
Eidsiva Energi AS

Oddleiv Sæle
Direktør produksjon

Morten Aalborg
Seniorrådgiver